

Olycksfalls- försäkring

Försäkringsvillkor B14
Gäller från och med 2014-01-01
Folksam ömsesidig sakförsäkring

Folksam

Innehåll

Försäkringsvillkor Olycksfallsförsäkring	4
A. Förklaring av viktiga begrepp	5
B. Gemensamma bestämmelser	6
Ba. Allmänt.....	6
Bb. Begränsningar i försäkringens giltighet.....	6
C. Olycksfallsförsäkring	8
Kostnader	8
Medicinsk rehabilitering.....	9
Årr	10
Utseendemässig förändring	10
Medicinsk invaliditet	10
Tekniska hjälpmedel	10
Ekonomisk invaliditet.....	11
Sveda och värk	11
Lyte och men	11
Dödsfall på grund av olycksfallsskada.....	11
Dödsfall oavsett orsak	12
D. Krisförsäkring	13
E. Smitta av HIV-virus och hepait	14
Efterskydd och Fortsättningsförsäkring	15
Om vi inte skulle komma överens	16

Försäkringsvillkor Olycksfallsförsäkring

Dessa försäkringsvillkor gäller från och med den 1 januari 2014 till dess att nya försäkringsvillkor Olycksfallsförsäkring börjar gälla. Försäkringsfall som inträffar under denna period ska således regleras enligt dessa villkor.

För försäkringen gäller dessutom vad som anges i försäkringsbeskedet och vad som bestäms i gruppavtalet, försäkringsavtalslagen och allmän svensk lag i övrigt.

Särskild bestämmelse i gruppavtalet har företrädare framför bestämmelse i dessa villkor. Försäkringsvillkoren gäller för gruppledare.

När vi i villkoren använder orden ”du”, ”dig”, ”din” och ”dina” menar vi – om inte annat anges – varje försäkrad. Med ”vi”, ”oss” och ”vår” avses försäkringsgivaren, det vill säga Folksam.

Försäkringsvillkoret innehåller samtliga ersättningsmoment som *kan* ingå i försäkringsskyddet.

Vilka ersättningsmoment och försäkringsbelopp som gäller för din grupp framgår av försäkringsavtalet eller försäkringsbeskedet som finns för varje avtalslutande part.

Försäkringsgivare

Försäkringsgivare för Olycksfallsförsäkring är Folksam ömsesidig sakförsäkring, organisationsnummer 502006-1619.

Adress 106 60 Stockholm och telefonnummer 0771-960 960.

Bolaget benämns nedan Folksam.

Folksams verksamhet är försäkringar och sparande. Verksamheten står under tillsyn av Finansinspektionen, och Folksams marknadsföring följer svensk lag. Försäkringsvillkoren tillhandahålls på svenska och all kommunikation mellan dig och Folksam sker på svenska. Om inte annat avtalats är försäkringstiden normalt ett kalenderår.

Folksams behandling av personuppgifter

Huvudansvarig för behandlingen av dina personuppgifter är det Folksam bolag som du har avtal med.

De personuppgifter som vi hämtar om dig används för att vi ska kunna fullgöra våra avtalsförpliktelser och för ändamål som är nödvändiga i försäkrings- och sparandeverksamheten. Uppgifterna används för till exempel premieberäkning, statistik och förebyggande av skador samt för marknadsföring genom till exempel e-post och sms. Vi använder även uppgifterna i vår skadeförebyggande forskning.

De flesta uppgifterna lämnar du själv, men vi kan även komplettera med uppgifter från andra källor, som folkbokförings-, fastighets- och kreditupplysningsregister. Dina personuppgifter behandlas med sekretess, i enlighet med Folksams etiska regler.

I ett kundregister, som är gemensamt för Folksam bolagen, hanteras dina adressuppgifter samt enkla grundläggande uppgifter om ditt avtal. Kundregistret används bland annat för automatisk adressuppdatering, samordning av information till dig och marknadsföring. Enligt personuppgiftslagen har du rätt att begära information om och rättelse av de personuppgifter som finns om dig. För utdrag skriver du till: Registerutdrag, Folksam, 106 60 Stockholm.

Skaderegistrering

För att minska kostnaderna för ersättning som baseras på oriktiga uppgifter använder sig försäkringsföretagen av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister, GSR. Genom registret, som endast används i samband med skadereglering, får försäkringsföretaget reda på om skadan tidigare anmälts till annat försäkringsföretag. De uppgifter som registreras är skadetyper, skadedatum, skadenummer och person- eller organisationsnummer.

Personuppgiftsansvarig för GSR är GSR AB, Box 24171, 104 51 Stockholm.

Folksam har rätt att använda GSR för registrering av anmälda skador enligt dessa försäkringsvillkor.

Skatteregler

Försäkringen är i skatterättslig mening kapitalförsäkring. Premien är inte avdragsgill i inkomstdeklarationen. Försäkringsbelopp som utbetalas är fria från inkomstskatt.

A

Förklaringar av viktiga begrepp

Akut sjuktid

Med akut sjuktid menas den tid under vilken du givits vård och behandling för att förhindra eller minska menliga följder av skadan inklusive uppkomna komplikationer.

Den akuta sjuktiden börjar vid skadetillfället och varar till dess ett stationärt (stillastående) tillstånd inträtt.

Arbetsförmåga

Med arbetsförmåga menas att du på grund av olycksfallsskada förlorat arbetsförmågan eller fått den nedsatt. Folksamns bedömning av din rätt till ersättning utgår från bestämmelserna i socialförsäkringsbalken och Försäkringskassans beslut.

Om du uppbär sjuklön, enligt lagen om sjuklön, betraktas du också som arbetsförmögen.

Dygnnet runt

Med dygnnet runt menas verksamhetstid, fritid och lov under inskrivningstiden.

Fritid

Med fritid menas övrig tid som inte är verksamhetstid.

Försäkrad

Den person vars liv eller hälsa försäkringen gäller för.

Försäkringsbelopp

Vilka försäkringsbelopp (vid dödsfall och invaliditet) som gäller för din försäkring framgår av försäkringsinformationen som utfärdats för den försäkring du tillhör.

Försäkringsberättigad grupp

En bestämd grupp av personer som enligt ett gruppavtal har rätt att ansluta sig till gruppförsäkring.

Försäkringsfall

Den händelse som enligt försäkringsvillkoren kan ge rätt till ersättning.

Tidpunkt för försäkringsfallet

- Vid olycksfallsskada: Den tidpunkt då olycksfallet inträffade.
- Vid krisbehandling: den tidpunkt då traumatisk händelse som anges i försäkringsvillkoren inträffade.
- För dödsfall oavsett orsak: den tidpunkt då dödsfallet inträffade.

Försäkringsinformation

Ger en översiktlig information om försäkringens omfattning.

Försäkringstagare

Vid obligatorisk försäkring är den avtalsslutande gruppen försäkringstagare. Varje försäkrad gruppmedlem betraktas som försäkringstagare när det gäller till exempel rätt till försäkringsersättning.

Försäkringstid

Den tid då du omfattas av gruppförsäkringen.

Gruppavtal

Avtal som ingåtts mellan en grupp och Folksam om försäkring för gruppens medlemmar. Ett gruppavtal gäller normalt för ett år i taget.

Gruppmedlem

Person som tillhör den försäkringsberättigade gruppen som bestäms av gruppavtalet.

ICD-kod

Vid klassificering av diagnoser används ICD-koder enligt den svenska versionen av den internationella statistiska klassifikation av sjukdomar och hälsoproblem, ICD10-SE, som fastställts av Världshälsoorganisationen, WHO. ICD10-SE ska tillämpas även om klassifikationen ändras eller om diagnoskoder ändras eller tillkommer.

Klassifikationen finns på Socialstyrelsens hemsida, www.socialstyrelsen.se.

Karenstid

Den tid räknat från försäkringsfallet som måste passera innan rätten till ersättning inträder.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället och som varje år bestäms av regeringen. Det används bland annat för beräkning av vissa försäkringsbelopp.

Självrisk

Del av skadekostnaden som du själv svarar för.

Specialistläkare i Sverige

Med specialistläkare i Sverige avses läkare med specialistexamen inom aktuell specialitet, erkänd av den svenska Socialstyrelsen.

Verksamhet

Vilken verksamhet försäkringen gäller för framgår av försäkringsavtalet och försäkringsbeskedet som utfärdats för den försäkring du tillhör.

Verksamhetstid

Med verksamhetstid menas den tid som den försäkrade deltar i ordinarie verksamhet i skola, barnomsorg eller motsvarande samt resa till och från. Försäkringen gäller för andra aktiviteter anordnade av skolan/verksamheten som är godkända av rektor eller motsvarande, till exempel skolresor och praktik.

B

Gemensamma bestämmelser

Ba. Allmänt

Gruppavtal

Ba1. Mellan den försäkrade gruppen och Folksam har upprättats ett avtal om försäkring, ett så kallat gruppavtal. I gruppavtalet anges bland annat avtalets giltighetstid, vilka ersättningsmoment som ingår och hur premie ska betalas. Av gruppavtalet framgår också hur du som gruppmedlem kan ansluta dig själv till försäkringen. Ett gruppavtal gäller normalt för ett kalenderår i taget och kan sägas upp av såväl gruppen som Folksam.

Vad som fortsättningsvis beskrivs i detta villkorshäfte gäller för dig som enskild försäkrad inom ramen för vad som bestäms i gruppavtalet.

Försäkringsbesked

Ba2. Av försäkringsbeskedet framgår försäkringsskyddets omfattning och försäkringsbeloppets storlek.

Premien

Ba3. Premien beräknas för ett år i taget och bestäms på grundval av försäkringens omfattning, gruppens sammansättning och Folksams premietariff.

När försäkringen börjar gälla

Ba4. Folksams ansvar (försäkringsskyddet) inträder den dag som anges i gruppavtalet.

Om oriktiga uppgifter lämnas till Folksam

Ba5. Oriktiga eller ofullständiga uppgifter kan medföra att försäkringen blir ogiltig eller att vi är fria från ansvar enligt bestämmelserna i försäkringsavtalslagen och allmän svensk lag i övrigt. Inbetald premie återbetalas inte i sådant fall.

När försäkringen slutar gälla

Ba6. Försäkringen upphör att gälla då gruppavtalet upphör eller då du utträder ur den försäkringsberättigade gruppen.

Åtgärder för utbetalning av ersättning

Ba7. Vid begäran om ersättning för *olycksfallsskada* gäller följande:

- Legitimerad läkare eller tandläkare ska anlitas snarast möjligt.
- Läkarens eller tandläkarens ordinationer ska följas noggrant.
- Anmälan ska göras till oss snarast möjligt.
- Kostnader ska kunna styrkas med originalkvitton.
- Den behandlande läkaren eller tandläkaren ska få lämna handlingar och upplysningar, som vi anser är av betydelse för bedömningen av ersättningsfrågan, till oss.
- Du eller vårdnadshavare, ska ge av oss anvisad läkare eller tandläkare möjlighet att genomföra undersökning.
- Övriga handlingar och upplysningar, som vi anser är av betydelse för bedömningen av ersättningsfrågan, ska lämnas till oss på vår begäran.

Därutöver ska nedanstående handlingar skickas till oss.

Begäran om ersättning vid dödsfall:

- Vår blankett för anmälan om dödsfall, om vi begär det.

Dröjsmålsränta

Ba8. Utbetalning ska ske senast en månad efter det att den som gör anspråk på ersättning fullgjort vad som krävs enligt Ba7 *Åtgärder för utbetalning av ersättning*. Om det finns anledning att

utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalningen dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska bedrivas skyndsamt.

Sker utbetalning senare än vad som sagts ovan betalar Folksam dröjsmålsränta enligt räntelagen. Dröjsmålsränta betalas dock inte om den är mindre än 0,5 procent av prisbasbeloppet för det år då utbetalning sker.

Preskription

Ba9. Rätten till försäkringsersättning upphör tre år efter att den som gör anspråk på utbetalning har fått kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att anspråket tidigast kunde göras gällande. Eventuell talan mot Folksam måste väckas inom dessa tidsgränser.

Om den som gör anspråk på utbetalning har anmält försäkringsfallet före preskriptionstidens utgång och är missnöjd med Folksams slutliga besked, kan talan väckas inom sex månader från beskedet, även om nämnda tidsgränser skulle överskridas.

Överlåtelse

Ba10. Gruppförsäkringen får inte överlätas.

Bb. Begränsningar i försäkringens giltighet

Grov vårdslöshet

Bb1. Försäkringsersättningen kan sättas ned helt eller delvis om din skada föranletts av eller dess följder förvärrats av att du varit grovt vårdslös, till exempel genom påverkan av alkohol, annat berusningsmedel, narkotiska preparat eller dopningspreparat eller genom påverkan av läkemedel som inte har använts i medicinskt syfte enligt läkares ordination.

Försäkringsersättningen kan även sättas ned helt eller delvis om det måste antas att du företagit en handling eller underlåtit att handla med vetskap om att handlingen eller underlåtenheten att handla innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa.

Nedsättning av försäkringsersättningen enligt första och andra stycket görs inte om du var under 18 år eller allvarligt psykiskt störd.

Har skadan föranletts av eller förvärrats av att du medverkat i eller utfört en brottslig handling, som enligt svensk lag kan leda till fängelse, kan försäkringsersättningen sättas ned helt eller delvis om du inte var under 15 år eller allvarligt psykiskt störd.

Dubbelförsäkring

Bb2. Om samma intresse har försäkrats mot samma risk hos flera försäkringsföretag, är varje försäkringsföretag ansvarigt mot den försäkrade som om det försäkringsföretaget ensamt hade meddelat försäkring. Du har dock, när det gäller kostnader, inte rätt till högre ersättning sammanlagt från försäkringsföretagen än som svarar mot skadan eller förlusten. Om kostnad eller förlust överstiger försäkringsföretagens ansvarsbelopp, fördelas ansvarigheten mellan försäkringsföretagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

Blir du invaliderad på grund av skada då flera försäkringar är gällande utbetalas ersättning för *Medicinsk invaliditet, ärr, lyte och men* samt *utseendemässig förändring* från denna försäkring oberoende av andra försäkringar. Även dödsfallsbelopp utbetalas från flera försäkringar.

Vistelse utomlands

Bb3. Vid vistelse utomlands, som inte berörs av begränsningar vid krig (Bb4) gäller försäkringen enligt följande:

Dödsfall

Ersättning vid dödsfall kan lämnas om du avlider utomlands, oavsett utlandsvistelsens längd.

Övriga ersättningsmoment

- Vid vistelse i Norden gäller försäkringar utan särskilda begränsningar.
  - Vid vistelse utanför Norden i högst tolv månader gäller försäkringen utan särskilda begränsningar.
  - Vid vistelse utanför Norden längre tid än tolv månader krävs, för att ersättning ska lämnas från försäkringen, att du eller din make/registrerade partner/sambo är
    - i svensk utlandstjänst
    - i tjänst hos ett utländskt företag med fast anknytning till Sverige
- eller*
- i tjänst hos en internationell organisation med fast anknytning till Sverige.

Vistelse utanför Norden anses inte avbruten genom tillfällig vistelse på högst 45 dagar för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller dylikt inom Norden.

Krig

Bb4. Nedanstående begränsningar gäller vid krig i Sverige respektive utanför Sverige. Med krig avses krigstillstånd, krigförhållanden, krigsliknande oroligheter, inbördeskrig, revolution eller uppror.

Krig i Sverige

Befinner sig Sverige i krig eller i ett förhållande som av regeringen jämställs med krig gäller Folksamns ansvar och rätt att ta ut krigspremie enligt vad som anges i lagen om försäkringsverksamhet under krig eller krigsfara m.m.

Medan krig råder eller inom ett år efter det att kriget upphört, lämnas inte ersättning för försäkringsfall som har samband med kriget.

Begränsningarna avser inte dödsfall och invaliditet.

Krig utanför Sverige

Om du trots Utrikesdepartementets avrådan reser till område utanför Sverige där krig råder, lämnas inte ersättning om försäkringsfallet är orsakat av kriget. Bryter krig ut under vistelsen i området gäller dock försäkringen utan särskilda begränsningar under de tre första månaderna.

Ersättning lämnas inte för försäkringsfall som inträffar vid *deltagande* i krig. Även till exempel militärt bevakningsuppdrag i FN:s eller annan liknande organisations regi räknas som deltagande i krig under den tid den försäkrade vistas i det område som uppdraget avser.

Skador orsakade av atomkärnreaktion eller av biologisk/ kemisk/nukleär substans

Bb5. Ersättning lämnas inte för försäkringsfall vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med atomkärnreaktion.

Ersättning lämnas inte heller för försäkringsfall som uppstått genom biologisk, kemisk eller nukleär substans som spridits ut i samband med terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skaebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där försäkringsfallet inträffar och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämja en befolkning
  - otillbörligt tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra viss åtgärd
- eller*
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

Force majeure

Bb6. Uppkommer dröjsmål med utredning om inträffat försäkringsfall eller med utbetalning av försäkringsbelopp, är Folksam inte ansvarigt för förlust som kan drabba dig eller annan som har rätt till ersättning, om dröjsmålet beror på myndighets åtgärd, krigshandling, konflikter på arbetsmarknaden eller liknande händelser.

Värdesäkring

Bb7. Vissa ersättningsförmåner är knutna till prisbasbeloppet. Utbetalning från försäkringen grundas på det prisbasbelopp som gäller vid utbetalningstillfället. Försäkringsbeloppen ändras årligen motsvarande prisbasbeloppets förändring, dock med högst 15 procent per år.

Om försäkringen inte är i kraft vid utbetalningstillfället grundas ersättningen på det prisbasbelopp som skulle ha gällt om försäkringen varit i kraft.

Olycksfallsförsäkring

Olycksfallsförsäkring kan gälla för olycksfallsskada enbart under verksamhetstid eller under både verksamhetstid och fritid. Av försäkringsbeskedet framgår försäkringskyddets omfattning samt försäkringsbeloppens storlek.

När lämnar olycksfallsförsäkringen ersättning?

C1. Försäkringen lämnar ersättning för direkta följder av olycksfallsskada som inträffar under försäkringstiden. En olycksfallsskada är en kroppsskada som du drabbas av genom en oförutsedd plötslig yttre händelse. Psykiska besvär betraktas inte som kroppsskada.

Med olycksfallsskada jämställs kroppsskada som orsakats av solsting, värmeslag, förfrysning, vridvåld mot knä och avsliten hälsena (hälseneruptur) även utan oförutsedd plötslig yttre händelse. För andra avslitna senor lämnas ersättning bara om de är en direkt följd av ett olycksfall.

Med kroppsskada jämställs skada på protes eller annan liknande anordning som användes för sitt ändamål när skadan inträffade.

Samband mellan kroppsskada och någon av de ovan angivna skadeorsakerna ska anses föreligga, om det är klart mera sannolikt än att samband inte föreligger.

Finns redan ett kroppsfel (sjukdom, sjuklig förändring eller annan kroppsskada) när olycksfallsskadan inträffar eller har kroppsfelet tillkommit senare gäller följande: Har kroppsfelet medverkat till att följderna av skadan förvärrats, lämnas ersättning bara för de följder som direkt beror på olycksfallsskadan oberoende av kroppsfelet. En bedömnig sker således av vilken skadeföljd det hade blivit om kroppsfelet inte funnits. Om det endast är kroppsfelet som har orsakat besvären lämnas ingen ersättning.

Som olycksfallsskada räknas *inte* frivilligt orsakad kroppsskada och kroppsskada som uppkommit genom

- smitta av bakterier, virus eller annat smittämne – smitta på grund av insektsstick eller liknande kan dock ersättas som olycksfallsskada,
- smitta eller förgiftning genom intagande av mat eller dryck,
- ingrepp, behandling eller undersökning (skada vid medicinsk behandling) eller genom användning av läkemedel,
- förslitning, överbelastning eller överansträngning. Kroppsskada som vanligtvis inte betraktas som olycksfallsskada är exempelvis ryggskott, diskbräck och muskelbristning.

Utbetalning av ersättning

C2. Ersättning för invaliditet, ärr, lyte och men samt utseendemässig förändring utbetalas alltid till den försäkrade. Om den försäkrade inte har fyllt 18 år och ersättningen vid utbetalningstillfället överstiger *ett* prisbasbelopp sätts ersättningen in på konto med överförmyndarspär.

För försäkrad upp till 18 års ålder utbetalas övriga ersättningar till den vårdnadshavare som är folkbokförd där den försäkrade är folkbokförd, om inte annat anges.

Från och med 18 års ålder utbetalas ersättningen till den försäkrade.

Om den försäkrade avlider innan slutreglering skett, utbetalas ersättningen till dödsboet.

Vid medicinsk invaliditet, ärr, lyte och men samt annan utseendemässig förändring utbetalas det belopp som motsvarar den säkerställda medicinska bedömningen som förelåg före dödsfallet. Rätt till sådan ersättning föreligger inte om dödsfallet inträffar inom ett år från det att försäkringsfallet inträffade.

Dödsfall innan slutreglering har skett

Om du avlider efter att du har fått rätt till ersättning, men innan skadan är slutligt reglerad, utbetalas ersättning till dödsboet.

Vid medicinsk invaliditet, ärr och utseendemässig förändring utbetalas det belopp som motsvarar den säkerställda medicinska invaliditeten eller det ärr/utseendemässig försändring som förelåg före dödsfallet. Rätt till ersättning föreligger inte om dödsfallet inträffar inom två år från det att olycksfallet inträffade.

Kostnader

Läkekostnader

C3. Ersättning lämnas vid olycksfallsskada för kostnader för nödvändig läkarvård, läkemedel, behandling och hjälpmedel under förutsättning att de föreskrivits av läkare för att läka skadan. Kostnaderna ska kunna styrkas med originalkvitto och ska ha uppkommit inom fem år från det att olycksfallsskadan inträffade.

Avgift eller kostnad för sjukhusvård ersätts, för den del av kostnaden vid vård inom den offentliga akutsjukvården, som överstiger normala levnadskostnader under förutsättning att ersättning vid sjukhusvistelse enligt punkt C9 inte lämnas för samma tid.

Om läkarvård, läkemedel, behandling eller hjälpmedel enligt ovan inte finansieras av offentliga medel, lämnas ersättning motsvarande patientavgiften för offentlig finansierad vård i Sverige.

Resekostnader

C4. Ersättning lämnas vid olycksfallsskada för resekostnader som uppkommer inom fem år från det att olycksfallsskadan inträffade. Kostnaderna ska styrkas med originalkvitto.

Med resekostnader menas:

- Kostnader för resor till och från vård eller behandling. Billigast möjliga färdstätt med hänsyn till hälsotillståndet ska användas. Resekostnader till och från vård och behandling ersätts med högst den egenavgift för resor i samband med vård som bestäms av landstinget.
- Merkostnader för resor mellan bostaden och den fasta utbildningsplatsen. Läkare ska föreskriva särskilt transportmedel för att den försäkrade ska kunna utföra ordinarie utbildning. Billigast möjliga färdstätt med hänsyn till hälsotillståndet ska användas. Kostnaderna ska vara prövade och godkända av Folksam innan resan påbörjas.
- Folksam tar vid prövning hänsyn till behovet av särskilt transportmedel och hur den försäkrade i vanliga fall tar sig till utbildningsplatsen samt skadans art/diagnos.

Tandskadekostnader

C5. Om olycksfallsskada medför behov av tandläkarvård, som en direkt följd av olycksfallet, ersätts kostnad för nödvändig behandling av tand och tandprotes som skadas i munnen.

Om det redan vid skadetillfället förelåg ett tandbehandlingsbehov har Folksam rätt att i skäligen omfattning delvis eller helt nedsätta ersättningens storlek. Endast *en* slutbehandling (permanent behandling) ersätts.

För att kostnader ska kunna ersättas måste behandling och kostnader vara godkända av Folksam innan behandlingen påbörjas.

Tandskada som uppkommit vid tuggning eller bitning anses inte som olycksfallsskada.

Ersättning lämnas för kostnader som uppkommer inom fem år från det att olycksfallsskadan inträffade.

Ersättning lämnas endast om behandlingen helt eller delvis omfattas av den allmänna tandvårdsförsäkringen eller på annat sätt finansieras av offentliga medel. För den som har rätt till fri tandvård, lämnas ersättning endast för den akuta behandlingen.

Måste slutbehandling senareläggas på grund av din ålder ska behandlingen, för att ersättning ska kunna lämnas, slutföras innan du fyller 25 år eller inom fem år från det att olycksfallet inträffade.

Vid i Sverige uppkommet behov av tandbehandling kan nödvändiga kostnader ersättas endast för sådan behandling som helt eller delvis omfattas av den allmänna tandvårdsförsäkringens bestämmelser eller som på annat sätt finansieras med offentliga medel.

Vid behov av tandläkarvård till följd av olycksfallsskada som inträffar utanför Norden, ersätts endast kostnader för den akuta/provisoriska behandlingen. Vid fortsatt behov av tandbehandling i Sverige gäller vad som tidigare nämnts under denna punkt.

Skadade kläder och glasögon

C6. Leder olycksfallsskadan till att den försäkrade måste behandlas av läkare, lämnas ersättning för skadade kläder och glasögon som den försäkrade använde och som skadades vid olycksfallet.

Ersättning lämnas inte för utrustning som till exempel skinnställ och skydd.

Ersättningens storlek

Vid beräkning av ersättningens storlek utgår Folksam från vad det kostar att köpa ny likvärdig egendom. Från den kostnaden görs åldersavdrag i procent av nypriset enligt de värderings- och ersättningsregler som återfinns i Folksams villkor för Hem och villa, som gällde när olycksfallsskadan inträffade.

För kläder mindre än ett år gamla och glasögon mindre än två år gamla görs inget åldersavdrag om ny egendom återanskaffas inom sex månader från när olycksfallsskadan inträffade. Om återanskaffning inte sker blir avdraget högst 30 procent.

Har Folksam betalat ut ersättning för köp av likvärdig egendom övertar Folksam äganderätten för den skadade egendomen.

Ersättning lämnas med högst 0,25 prisbasbelopp per försäkringsfall.

Skadade kläder, glasögon och annan medförd egendom

C7. Leder olycksfallsskadan till att den försäkrade måste behandlas av läkare, kan ersättning lämnas för kläder, glasögon och annan medförd egendom som den försäkrade hade på sig och som skadades när olycksfallsskadan inträffade.

Ersättningens storlek

Vid beräkning av ersättningens storlek utgår Folksam från vad det kostar att köpa ny likvärdig egendom. Från den kostnaden görs åldersavdrag i procent av nypriset enligt de värderings- och ersättningsregler som återfinns i Folksams villkor för Hem och villa, som gällde när olycksfallsskadan inträffade.

För kläder mindre än ett år gamla och glasögon mindre än två år gamla görs inget åldersavdrag om ny egendom återanskaffas inom sex månader från när olycksfallsskadan inträffade. Om återanskaffning inte sker blir avdraget högst 30 procent.

Har Folksam betalat ut ersättning för köp av likvärdig egendom övertar Folksam äganderätten för den skadade egendomen.

Ersättning lämnas med högst 0,25 prisbasbelopp per försäkringsfall.

Merkostnader

C8. Leder olycksfallsskadan till att den försäkrade måste behandlas av läkare, lämnas ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler för nödvändiga merkostnader som uppkommer under den akuta sjuktiden.

Ersättning lämnas med högst *ett* prisbasbelopp per försäkringsfall.

Sjukhusvistelse

C9. Om olycksfallsskadan medför att du blir inskriven på sjukhus eller rehabiliteringsklinik i minst två dagar i en följd, lämnas en schablonersättning för kostnader i samband med vistelsen. Ersättning lämnas från första dagen med 100 kronor för varje dag av vistelsen, in- och utskrivningsdag inräknade. Ersättning lämnas för högst 365 dagar och längst till och med det kalenderår under vilket du fyller 25 år. Vistelse på sjukhus eller rehabiliteringsklinik senare än fem år efter det att olycksfallet inträffade ersätts inte. Ersättningen avser att till viss del täcka kostnader i samband med sjukhusvistelsen, till exempel kostnad för sjukhusvård, tidningar, telefon, besökandes resor och andra kostnader.

Begränsningar i rätten till ersättning för kostnader

C10. Gemensamt för ersättningsmomenten ovan, som lämnar ersättning för kostnader, gäller följande begränsningar:

- För olycksfallsskada som inträffat i Sverige ersätts inte kostnader för vård utomlands.
- Om den försäkrade inte har rätt till ersättning från försäkringskassan i Sverige, lämnas ersättning från försäkringen bara för de kostnader som skulle ha uppkommit om denna rätt funnits.
- Ersättning lämnas inte för kostnader som kan ersättas enligt lag, enligt annan författning eller från annan försäkring. Ersättning lämnas inte heller för kostnader som ersätts enligt kollektivavtal slutet mellan huvudorganisationer på arbetsmarknaden.
- Ersättning lämnas inte för kostnader efter det att ersättning för den medicinska invaliditetsgraden bestämts och betalats ut.
- Ersättning lämnas inte för kostnader vid olycksfallsskada utanför hemorten om ersättning kan lämnas från hemförsäkringens reseskydd eller separat reseförsäkring. Gäller reseförsäkringen med självrisk ersätts denna.
- För olycksfallsskada som inträffar utanför Sverige ersätts inte kostnader för privat vård.
- Försäkringen ersätter inte kostnader för hemtransport om olycksfallsskadan inträffar utanför Sverige.

Medicinsk rehabilitering

Ersättning för medicinsk rehabilitering kan lämnas vid olycksfallsskada.

Med medicinsk rehabilitering menas här åtgärder av medicinsk art som görs för att förbättra den försäkrades funktionsförmåga så att denne, med hänsyn till sitt handikapp, kan leva ett aktivt liv. Åtgärder som avses är sådana som vidtas efter det att behandling av olycksfallsskadan har avslutats och som därefter påbörjas för att höja funktionsförmågan.

Akut behandling av olycksfallsskada räknas inte som rehabilitering. Rehabiliteringen ska vara tidsbegränsad.

Ersättning för rehabiliteringskostnader

C11. Ersättning lämnas för kostnader i samband med medicinsk rehabilitering i form av undersökning, behandling och vård. Rehabiliteringen ska ske där vård ges som finansieras av offentliga medel på rehabiliteringsklinik. Rehabiliteringen kan också ske på därmed jämförlig klinik eller avdelning, där motsvarande

behandling ges. Dessutom ersätts den del av kostnaden vid sjukhusvård som inte motsvarar inbesparade levnadskostnader.

Ersättning kan lämnas om behandling ges utanför den offentliga vården, om behandlingen sker efter remiss av läkare och är jämförbar med den som ges på rehabiliteringsklinik. Ersättning lämnas då för kostnader motsvarande den patientavgift som gäller vid behandling inom offentligt finansierad vård. Vid sjukhusvård lämnas motsvarande ersättning som vid offentligt finansierad vård.

Kostnader för sjukgymnastik som utförts efter remiss av läkare, ersätts när behandlingen ges inom den offentliga vården eller av sjukgymnast som har vårdavtal med sjukvårdshuvudman eller som omfattas av lagen om ersättning för sjukgymnastik.

Ersättning kan också lämnas för kostnader för annan behandling under förutsättning att behandlingen ges efter remiss av läkare. Ersättning lämnas då för kostnad som motsvarar patientavgiften för sjukgymnastik inom offentligt finansierad vård. Ersättning för rehabilitering utomlands lämnas endast i de fall svensk sjukvårdshuvudman godkänner och finansierar behandlingen.

Kostnader för rehabilitering ska styrkas med originalkvitto.

Ersättning vid resor

C12. Vid resa i samband med rehabilitering ersätts kostnader för det billigaste färdssätt som den försäkrade med hänsyn till hälsotillståndet kan använda. Resekostnaderna till och från vård och behandling ersätts med högst den egenavgift för resor i samband med vård som bestäms av landstinget.

Resekostnader vid rehabilitering utomlands ersätts inte.

Ersättning för extra logikostnader

C13. Vid vistelse utanför hemorten i samband med rehabilitering ersätts kostnader för sådana merutgifter för logi som har direkt samband med rehabiliteringen. Kostnaderna ska på förhand godkännas av Folksam.

Högsta möjliga ersättning som kan utbetalas

C14. För en och samma olycksfallsskada lämnas ersättning med högst *ett* prisbasbelopp, räknat efter det prisbasbelopp som gällde när rehabiliteringen påbörjades. Ersättning lämnas för rehabilitering inom fem år från skadetillfället.

Kostnader som inte kan ersättas

C15. Ersättning lämnas inte för kostnader för rehabilitering som ersätts enligt lag, enligt annan författning, från annan försäkring eller enligt överenskommelse i kollektivavtal slutet mellan huvudorganisationer på arbetsmarknaden. Ersättning lämnas inte heller för kostnader i samband med rehabilitering om ersättningen påverkar ersättning från statlig eller kommunal myndighet.

Ärr

C16. Ersättning kan lämnas för ärr som uppstått som en direkt följd av olycksfallsskada som behandlats av legitimerad läkare, om ärrret kvarstår två år efter dess uppkomst. Bagatellartat ärr ersätts inte. Om du har fyllt 65 år när olycksfallsskadan inträffar lämnas ingen ersättning för ärr.

Ersättning beräknas på försäkringsbeloppet för Medicinsk invaliditet som framgår av försäkringsbeskedet. Ersättning lämnas oberoende av övrig invaliditetsersättning.

Ersättning lämnas efter en av Folksam fastställd tabell. Ersättning lämnas oberoende av övrig invaliditetsersättning.

Vid omprövning tillämpas de regler som beskrivs under C18 *Medicinsk invaliditet*.

Utseendemässig förändring

C17. Ersättning kan lämnas för utseendemässig förändring som uppstått som en direkt följd av olycksfallsskada som behandlats av legitimerad läkare, om den utseendemässiga förändringen kvarstår två år efter dess uppkomst. Om du har fyllt 65 år när olycksfallsskadan inträffar lämnas ingen ersättning för utseendemässig förändring.

Ersättning lämnas efter en av Folksam fastställd tabell. Ersättning lämnas oberoende av övrig invaliditetsersättning.

Vid omprövning tillämpas de regler som beskrivs under C18 *Medicinsk invaliditet*.

Medicinsk invaliditet

C18. Försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet framgår av försäkringsavtalet/försäkringsbeskedet.

Med medicinsk invaliditet menas ett tillstånd där det efter den akuta sjuktiden finns sådan bestående nedsättning av kroppsfunktionen, som fastställs oberoende av den försäkrades yrke och arbetsförhållanden eller fritidsintressen. Funktionsnedsättningen ska objektivt kunna fastställas. Nedsättningen av kroppsfunktionen ska vara orsakad av olycksfallsskada. Som medicinsk invaliditet räknas även förlust av inre organ.

Den medicinska invaliditetgraden bestäms med ledning av en av försäkringsbranschen gemensamt fastställd tabell.

Den totala invaliditetsgraden kan uppgå till högst 100 procent för varje försäkringsfall.

Rätt till ersättning för medicinsk invaliditet föreligger när invaliditetstillstånd inträtt och den framtida medicinska invaliditeten fastställts, dock tidigast två år efter skadetillfället.

Kan funktionsförmågan förbättras genom användning av protes, läkemedel eller annan behandling, fastställs invaliditetsgraden med beaktande av detta.

Var funktionsförmågan redan tidigare nedsatt på grund av sjukdom, sjuklig förändring eller annan kroppsskada, frånräknas motsvarande medicinska invaliditetsgrad.

Ersättningens storlek bestäms av invaliditetsgraden och av försäkringsbeloppet för medicinsk invaliditet. Ersättning lämnas med så stor del av försäkringsbeloppet som erhålles genom att invaliditetsgraden, uttryckt i procent, multipliceras med försäkringsbeloppet. Vid invaliditetsgrader lägre än 50 procent lämnas ersättning efter det lägre försäkringsbeloppet i försäkringsavtalet/försäkringsbeskedet. Vid invaliditetsgrader 50 procent och högre lämnas ersättning efter det högre försäkringsbeloppet i försäkringsavtalet / försäkringsbeskedet.

Omprövning medicinsk invaliditet

Omprövning kan ske om olycksfallsskadan medför en väsentlig och bestående försämring av kroppsfunktionen efter det att ersättningen bestämts och betalats ut.

Omprövning kan inte ske efter det att mer än fem år förflutit från den dag invaliditetsgraden första gången fastställdes.

Tekniska hjälpmedel

C19. Om olycksfallsskadan förväntas leda till varaktig medicinsk invaliditet med minst 50 procent lämnas ersättning för tekniska hjälpmedel som kan underlätta den dagliga livsföringen. Hjälpmedel ska ha föreskrivits av läkare som erforderliga för att lindra invaliditetstillståndet.

Kostnaderna ska på förhand vara prövade och godkända av Folksam. Ersättning lämnas för kostnader som uppkommit inom fem år från skadetillfället.

Ersättning lämnas med högst ett prisbasbelopp.

Ekonomisk invaliditet

C20. Med ekonomisk invaliditet menas en bestående nedsättning av arbetsförmågan. Försäkringsbeloppet för ekonomisk invaliditet framgår av försäkringsbeskedet.

Rätt till ersättning

För rätt till ersättning ska följande förutsättningar vara uppfyllda:

- Nedsättningen av arbetsförmågan är en direkt följd av ersättningsberättigande olycksfallsskada.
- Olycksfallsskadan har medfört en bestående medicinsk invaliditet på minst 20 procent.
- Arbetsförmågan är nedsatt med minst hälften.
- Den försäkrade har på grund av olycksfallsskadan antingen beviljats minst halv sjukersättning *eller* före 30 års ålder beviljats minst halv aktivitetsersättning för minst sju år enligt socialförsäkringsbalken. Sjuårsperioden räknas från den tidpunkt då den försäkrade för första gången hade rätt till sådan ersättning enligt Försäkringskassans beslut.
- Alla möjligheter till rehabilitering och omskolning är uttömda.
- Folksam bedömer att nedsättningen av arbetsförmågan är bestående.

Arbetsförmågan anses inte nedsatt vid

- föräldrapenning
- utbildningsbidrag
- aktivitetsstöd
- anställning med lönebidrag/anställningsstöd
- annat arbete
- av hälsoskäl anpassat arbete
- av hälsoskäl beviljad tjänstledighet för att prova på annat arbete.

Folksams bedömning

Folksams bedömning av om den försäkrades arbetsförmåga är bestående nedsatt sker med utgångspunkt från Försäkringskassans utredning och beslut om aktivitets- eller sjukersättning. Nedsättningen av arbetsförmågan bedöms i förhållande till arbetsförmågan när olycksfallsskadan inträffade. Under förutsättning att nedsättningen av arbetsförmågan enbart beror på den ersättningsberättigande olycksfallsskadan, lämnas ersättning i förhållande till nivån på aktivitets- eller sjukersättning enligt tabellen nedan. Om aktivitets- eller sjukersättningen även avser skada som inte är ersättningsberättigande, beräknas ersättningen för ekonomisk invaliditet efter den nivå som sannolikt skulle ha beviljats om beslutet endast avsett den ersättningsberättigande skadan. Den ersättningsberättigande skadans del av aktivitets- eller sjukersättningen måste uppgå till minst hälften för att ersättning ska kunna lämnas.

Nivå på beviljad aktivitets- eller sjukersättning	Ersättning i procent av försäkringsbeloppet
Hel	100 procent
Tre fjärdedels	75 procent
Halv	50 procent

Ersättning utbetalas först när den framtida medicinska invaliditeten fastställts och ersättning för medicinsk invaliditet utbetalas. Tidigast då den försäkrade har fyllt 26 år.

Om nivån på aktivitets- eller sjukersättning varierar under sjuårsperioden beräknas ersättning efter den nivå som beviljats i enlighet med Försäkringskassans senaste beslut om aktivitets- eller sjukersättning under sjuårsperioden.

Inträffar försäkringsfallet innan den försäkrade fyllt 22 år kan rätt till ekonomisk invaliditet uppkomma före fyllda 32 år.

Inträffar försäkringsfallet efter det att den försäkrade fyllt 22 år kan rätt till ekonomisk invaliditet uppkomma inom tio år från skadetillfället.

Omprovning Ekonomisk invaliditet

Omprovning kan ske om den ersättningsberättigande olycksfallsskadan medför att nivån på aktivitets- eller sjukersättningen höjs efter det att Folksam betalat ut ersättning för Ekonomisk invaliditet.

Rätten till omprovning upphör tio år efter det att ersättningen bestämts och betalats ut första gången.

Sveda och värk

C21. Ersättning kan lämnas för sveda och värk om den försäkrade på grund av olycksfallsskada vårdas hemma eller på sjukhus under en sammanhängande period om minst åtta dagar och inte kan närvara vid ordinarie skolundervisning.

Ersättning kan lämnas från och med andra veckan (dag åtta) som den försäkrade vårdas hemma eller på sjukhus.

Ersättning lämnas enligt nedan:

Andra veckan	1,5 procent av basbeloppet
Tredje veckan	1 procent av basbeloppet
Fjärde veckan	2,5 procent av basbeloppet
Ersättning lämnas för varje påbörjad vecka.	

Om olycksfallsskadan kräver längre sjukhusvistelse än fyra veckor, kan ersättning lämnas med ytterligare 70 kronor per dag från och med femte veckan.

Högsta ersättning är 6 000 kronor per försäkringsfall. Intyg från läkare eller skolsköterska ska sändas in till Folksam där det framgår att man vårdats hemma eller på sjukhus på grund av olycksfallsskada.

Ersättning lämnas inom fem år från det att olycksfallsskadan inträffade.

Ersättning lämnas inte om olycksfallsskadan ger rätt till ersättning för sveda och värk enligt lag, annan författning eller från annan försäkring.

Lyte och men

C22. Rätt till lyte- och menersättning föreligger vid olycksfallsskada som leder till fastställd medicinsk invaliditet. Ersättnings storlek beräknas efter den medicinska invaliditetsgraden och försäkringsbeloppen enligt Folksams ”Tabell för beräkning av kvarstående lyte och men” som gäller vid utbetalningstillfället.

Den försäkrade kan även få ersättning om bestående lyte eller men medfört till exempel ärr, amputationsdefekt, sådan värk där hänsyn inte tagits vid bestämmandet av den medicinska invaliditetsgraden, förlust av sinnesfunktion, tänder eller inre organ.

Slutreglering av skadan görs först sedan den medicinska invaliditeten är fastställd.

Omprovning lyte och men

Omprovning kan ske om olycksfallsskadan medför en väsentlig och bestående försämring av kroppsfunktionen efter det att ersättningen bestämts och betalats ut.

Omprovning kan inte ske efter det att mer än fem år förflutit från den dag invaliditetsgraden första gången fastställdes.

Dödsfall på grund av olycksfallsskada

C24. Om försäkrad, som uppnått en månads ålder avlider på grund av olycksfallsskada under försäkringens giltighetstid utbetalas ett dödsfallsbelopp till den försäkrades dödsbo.

Dödsfallsbeloppet framgår av försäkringsavtalet/försäkringsbeskedet.

Dödsfall oavsett orsak

C23. Om försäkrad, som uppnått en månads ålder men inte fyllt 25 år, avlider under försäkringens giltighetstid utbetalas ett dödsfallsbelopp till den försäkrades dödsbo.

Dödsfallsbeloppet framgår av försäkringsavtalet/försäkringsbeskedet.

Har den försäkrade fyllt 25 år betalas dödsfallsersättningen ut endast om den försäkrade avlider på grund av olycksfallsskada.

D

Krisförsäkring

Har den försäkrade drabbats av psykisk ohälsa på grund av en traumatisk händelse under försäkringstiden i form av

- ersättningsberättigande olycksfallsskada
- nära anhörigs (make, registrerad partner, sambo, barn, förälder, syskon) död
- överfall, hot, rån, våldtäkt eller våld

lämnar försäkringen för varje skadehändelse ersättning för korttidsterapi.

Vid överfall, hot, rån, våldtäkt eller våld ska händelsen vara polisanmäld. Vid behov av behandling ska Folksam kontaktas. Ersättning lämnas för högst tio behandlingstillfällen hos legitimerad psykolog eller legitimerad psykoterapeut som vi har anvisats.

Behandlingen ska vara påbörjad inom två år från det att försäkringsfallet inträffade och avslutad inom tre år efter försäkringsfallet.

Försäkringen gäller inte för skada som försäkrad tillfogas av annan familjemedlem. Med familjemedlem avses make, registrerad partner, sambo, barn, föräldrar samt syskon.

Försäkringen gäller inte om den försäkrade drabbas av psykisk ohälsa på grund av mobbning.

E

Smitta av HIV-virus och hepatit

Om den försäkrade drabbas av något av nedanstående som en direkt följd av olycksfallsskada under utbildning, praktik eller arbetsmarknadspolitiska åtgärder kan ersättning även lämnas med ett engångsbelopp. Engångsbeloppet framgår av försäkringsavtalet eller försäkringsbeskedet.

- HIV-virus (ICD B20-B24)
- Hepatit (ICD B16-B18)

Olycksfallsskadan måste ha inträffat under försäkringens giltighetstid. Rätt till ersättning uppkommer när diagnosen är fastställd av specialläkare i Sverige.

Diagnosen ska ha fastställts inom fem år från det att olycksfallsskadan inträffade.

Samband mellan smittan och olycksfallsskadan ska anses föreligga om det är klart mer sannolikt än att samband inte föreligger.

Efterskydd och Fortsättningsförsäkring

Efterskydd

G1. Försäkringen gäller inte med något efterskydd.

Fortsättningsförsäkring

G2. Rätt till Fortsättningsförsäkring ingår inte.

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd eller oenigheter kan ofta klaras upp på ett enkelt sätt. Ta därför först kontakt med den som handlagt ditt ärende. Om du ändå inte blir nöjd så kan du kontakta handläggarens närmaste chef. Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det prövat. Det finns olika möjligheter, beroende på vilken typ av försäkring du har.

Kundombudsmannen Folksam

Du som är kund i Folksam har möjligheten att få ditt ärende omprövat av Kundombudsmannen som är oberoende i förhållande till Folksams organisation. Kundombudsmannen omprövar de flesta ärenden rörande försäkring, skadefrågor och sparande. Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut kan Kundombudsmannen göra en opartisk bedömning av ditt ärende. Efter det att Folksam har lämnat sitt slutliga beslut har du ett år på dig att göra en anmälan till Kundombudsmannen, under förutsättning att preskription inte inträtt i enlighet med vad som anges nedan i avsnittet "Vänta inte för länge".

Adress: Kundombudsmannen Folksam
106 60 Stockholm
telefon: 020-65 52 53
e-post: kundombudsmannen@folksam.se
webb: folksam.se

Försäkringskommitté

Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ditt ärende prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen för information om detta förfarande.

Partssammansatta nämnder

Om du har en försäkring som grundar sig på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter så kan du ofta få ditt ärende prövat i en partssammansatt nämnd. För uppgift om vilken partssammansatt nämnd som gäller för dig, kontakta Folksams kundservice eller se Folksams hemsida.

Branschgemensamma nämnder

Du kan i vissa fall få ditt ärende prövat i någon av följande nämnder:

Trafikskadenämnden

Trafikskadenämnden är fristående från försäkringsbolagen och verkar för en enhetlig och skäligen personskadereglering inom trafikförsäkringen. Vissa ersättningsfrågor ska alltid hänskjutas till nämnden för yttrande. Framför dina önskemål till Folksam om du vill att nämnden ska yttra sig i frågor där vi inte är skyldiga att inhämta yttrande.

Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd

Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd prövar ärenden för personer som skadats och har rätt till skadestånd för sina skador. Den fungerar ungefär som trafikskadenämnden gör för trafikskadade. Vissa ersättningsfrågor ska alltid hänskjutas till nämnden för yttrande. Framför dina önskemål till Folksam om du vill att nämnden ska yttra sig i frågor där vi inte är skyldiga att inhämta yttrande.

Patientskadenämnden

Patientskadenämnden är en rådgivande nämnd till försäkringsbolagen. Nämnden ska på begäran av patient, vårdgivare, försäkringsbolag eller domstol yttra sig i skadeärenden som rör patientförsäkringen.

Adress: Patientskadenämnden, Box 24127
104 51 Stockholm

Personförsäkringsnämnden

Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolaget i ärenden som rör liv-, sjuk- och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.

Nämnden för Rättsskyddsfrågor

Nämnden för Rättsskyddsfrågor prövar på begäran av försäkrad omfattningen av rättsskyddsförsäkring, fråga om ersättningsanspråk inom rättsskyddsförsäkring och trafikförsäkring och fråga om överprövning av ombuds lämplighet inom rättsskyddsförsäkring och trafikförsäkring. Du kan själv begära prövning hos Personförsäkringsnämnden och Nämnden för Rättsskyddsfrågor via en särskild blankett som finns hos:

Svensk Försäkrings Nämnder
Box 24067
104 50 Stockholm
tel: 08-52278720
eller på webb: forsakringsnamnder.se

Allmänna reklationsnämnden (ARN)

ARN är en statlig myndighet som kostnadsfritt prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor, medicinska bedömningar eller vållandefrågor vid trafikolyckor.

ARN prövar inte heller försäkringstvister rörande försäkring som grundar sig på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter, om avtalet föreskriver ett särskilt tvistelösningsförfarande. Detta sker vanligtvis genom prövning i en partssammansatt nämnd. Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida. Anmälan till ARN måste göras senast sex månader efter det att Folksam eller Kundombudsmannen Folksam har lämnat slutligt besked.

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm
telefon: 08-508 860 00
e-post: arn@arn.se
webb: arn.se

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm
telefon: 0200-22 58 00
webb: konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

Du kan också få information och råd via din hemkommuns konsumentvägledare.

Vänta inte för länge

Om du väntar för länge med att få din tvist prövad kan du förlora din rätt till ersättning (preskription). Vill du undvika preskription måste du väcka talan vid tingsrätten. I regel måste det ske inom tre år från det att du fick kännedom om att anspråket kunde göras gällande och i varje fall inom tio år från det att anspråket tidigast hade kunnat göras gällande.

Om du som privatperson anmält en skada före preskriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.